

قوانین

نقل از شماره ۴۱۳۱ روزنامه رسمی کشور
وزارت دادگستری - وزارت جنگ

فرمان همایونی دائمی برای قانون راجع بازادی مشروط زندانیان و قانون مزبور
که بتصویب مجلسین سنا و شورای ایمنی رسیله است ذیلاً ابلاغ میگردد:

با تأییدات خداوند متعال ما

پهلوی شاهنشاه ایران
 محل صحنه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.

ماده اول - قانون راجع بازادی مشروط زندانیان که بتصویب مجلسین سنا و شورای ایمنی
رسیله و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.

بتاریخ بیست و ششم اسفندماه ۱۳۳۷

قانون راجع به آزادی مشروط زندانیان

ماده واحده - هر کس که برای مرتبه اول بعلت ارتکاب جنحه یا جنایت بمجازات
حبس محکوم شده و در مورد جنحه نصف (لاقل سه ماه حبس) و در مورد جنایت دو ثلث
از مدت مجازات را گذرانده باشد ممکن است بحکم دادگاه صادر کننده دادنامه قطعی محکومیت
در صورت وجود شرایط زیر از آزادی مشروط استفاده نماید.

- ۱ - هر گاه در مدت اجراء مجازات مستمر آحسن اخلاق نشان داده باشد.
- ۲ - هر گاه از اوضاع و احوال محکوم پیش بینی شود که پس از آزادی دیگر
مرتكب جرمی نخواهد شد.

۳ - هر گاه تا آنجا که میتوان از او انتظار داشت ضرر و زیانی که مورد حکم
دادگاه با مورد موافقت مدعی خصوصی واقع شده پرداخته باشد پاقرار پرداخت آن را بدهد.
تبصره ۱ - محکومین بحبس دائم پس از گذراندن دوازده سال حبس ممکنست از
آزادی مشروط استفاده نمایند.

تبصره ۲ - صدور حکم آزادی مشروط منوط است پیشنهاد دادیار ناظر زندان
و موافقت دادستان دادگاه صادر کننده حکم و در صورت نبودن دادیار به پیشنهاد دادستان
در پیشنهاد مزبور باید وجود شرایط بالا تصریح شده باشد در این مورد نظر یاتی که ان جمن
حمایت زندانیان بدهد مورد توجه دادیار دادستان قرار خواهد گرفت.

تبصره ۳ - صدور حکم آزادی مشروط کسانی که طبق احکام قطعی دادگاه های نظامی محکومیت حاصل می‌نمایند منوط است به پیشنهاد دادستان دادگاه صادر کننده حکم محکومیت و موافقت دادستان ارتش و صدور حکم از دادگاه صادر کننده حکم قطعی - در صورتی که دادگاه نظامی صادر کننده حکم قطعی منحل شده یا بشود صدور حکم آزادی مشروط منوط به پیشنهاد دادستان ارتش و صدور حکم از یکی از شعب دادگاه تجدیدنظر سازمانی و دائمی دادرسی ارتش با رعایت مقررات این قانون خواهد بود.

تبصره ۴ - مدت آزادی مشروط اصولاً شامل بقیه مدت مجازات خواهد بود ولی دادگاه می‌تواند مدت آن را تغییر دهد و در هر حال کمتر از یکسال و زیادتر از پنج سال نخواهد بود جز در مواردی که بقیه مدت کمتر از یکسال باشد که در آنصورت مدت آزادی مشروط پنجسال خواهد بود.

تبصره ۵ - دادگاه صادر کننده حکم آزادی مشروط می‌تواند به پیشنهاد دادیار ناظر زندان و تقاضای دادستان برای مدت آزادی مشروط در ضمن حکم خود محدودیتهای از قبل اقامت در محل معین و خدمت در مؤسسات خیریه و یا صنعتی یا فلاحی یا نزد کارفرمای معینی را مقرر بدارند.

تبصره ۶ - چنانچه در مدت آزادی مشروط آزاد شده مرتكب جنجه یا جناحت شود با وجود اخطار رسمی دادگاه صادر کننده حکم آزادی مشروط تکرار در نفس محدودیتهای که طبق تبصره ۴ مقرر گردیده بنماید و یا به طریق دیگری شایسته نبودن مشارکیه برای اعتمادی که باو شده است ثابت شود دادگاه به تقاضای دادستان مربوط حکم بیازگشت او بزندان برای اجراء بقیه مدت مجازات خواهد داد مدتی که در آزادی مشروط گذشته جزء مدت محکومیت محسوب نخواهد شد.

تبصره ۷ - هرگاه آزاد شده در تمام مدت آزادی مشروط مستمرآ از خود حسن اخلاق و رفتار نشان دهد آزادی او قطعی خواهد شد و محکومین بحبس دائم پس از اقضای مدت آزادی مشروط که زائد بر پنج سال نخواهد بود آزاد خواهند شد.

تبصره ۸ - در مواردی مجازات حبس توأم با غرامت باشد دادگاه وقتی حکم آزادی مشروط را می‌دهد که محکوم علیه غرامت را پرداخته و یا فراری برای پرداخت آن بدادستان داده باشد.

تبصره ۹ - وزارت دادگستری و وزارت جنگ مأمور اجرای این قانون می‌باشند قانون فوق که مشتمل بر ماده واحد و نه تبصره است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه شنبه بیست و سوم اسفند ماه یکهزار و سیصد و سی و هفت تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

اصل فرمان همايونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

نخست وزیر

قوایین

۳۷/۱۲/۲۳

شماره ۱۵۴۴ رک ۲۷۶۲۰

فرمان همایونی دائز پاجرای قانون نامیدن روز نهم اسفند بنام روز ملت و روز
۲۸ مرداد بروز قیام ملی و قانون مزبور که به تصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیله است
ذیلاً ابلاغ می گردد:

با تأییدات خداوند متعال ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صبحه مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.

ماده اول - متمم قانونی دائز به نامیدن روز نهم اسفند بروز ملت و روز
۲۸ مرداد بروز قیام ملی که به تصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیله و منضم باین دستخط
است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتأریخ شانزدهم

اسفندماه ۱۳۳۷

لایحه قانونی راجع به مجازات قطع و تخریب و سایل

مخابرات و برق

ماده ۱ - هر کس و سایل مخابرات کشور را از تلگراف و تلفن و دستگاههای
فرستنده و گیرنده خبر دولتی و همچنین مراکز و سیم کشیهای برق شهرها و قصبات را
اعم از آنکه سیم کشیها متعلق بدارات دولتی و شهرداری و مجلسین شورای ملی و سنا
و یا متعلق بکارخانه های دولتی و غیره و اشخاص حقیقی و حقوقی باشد بمنظور اخلال
در نظم و آرایش عمومی و یا پیشرفت مقاصد سیاسی تخریب کنده که از این راه موجبات
قطع ارتباط و یا تاریکی و تعطیل را فراهم سازد بحبس مجرد از دو تا پنجسال محکوم
می شود واگر ورنتیجه عملیات مزبوریک یا چند نفر کشته شود جزای مرتكب اعدام است.

ماده ۲ - درصورتی که هر یک از جرائم مذکور در ماده یک بر اثر مواضعه و تبانی
دو نفر یا بیشتر انجام یابد خواه درنتیجه آن قتلی واقع شده باشد یا نسله هر یک از مواضعه
و تبانی کنندگان برای این عمل بدو سال تا پنج سال حبس مجرد محکوم خواهد شد .
تبصره - هر گاه مرتكب کارمند دستگاه مربوطه باشد بعد اکثر مجازات مقرر

محکوم میشود .

ماده ۳ - هر گاه قصد مرتكب از ارتکاب بجرائمی مذکور در ماده یک فقط
سرقت و سایل مخابرات و برق باشد به یک تا سه سال حبس تأدیبی محکوم خواهد شد .

ماده ۴ - خردیاران و سایل مسروقه و همچنین اشخاصی که اشیاء مسروقه فوق را

با علم به مسروقه بودن آنها مخفی نمایند بهمان مجازات مقرر در ماده ۲ محکوم میگرددند

ماده ۵ - دادگاهیکه رسیدگی بجرائم مزبور مینماید مکلف است ضمن صدور حکم

بکیفر متهم نسبت بضرر و زیان حاصله از جرم حکم صادر نماید و محکوم علیه درصورتیکه

قوانين

از تأديه محکوم به استنکاف نماید در مقابل هر پنجاه ریال يك روز بازداشت می شود ولی مدت اين بازداشت از دو سال نباید تجاوز نماید . در صورتیکه اموال مسروقه بدهست آيد مراجع قضائی مکلفند قبل از پایان دادرسی بنا بتقاضای ادارات و بنگاههای مربوطه دستور رد عین اموال مسروقه را بادارات و بنگاهها صادر نمایند.

ماده ۶ - رسیدگی بجرائم مذکور در دادسراه و دادگاهها خارج از نوبت بعمل خواهد آمد.

ماده ۷ - وزارت دادگستری - کشور - راه - پست و تلگراف و تلفن مأمور اجراء این قانون میباشدند.

لایحه فوق مشتمل بر هفت ماده و يك تبصره در جلسه روز شنبه نهم اسفند ماه هزار و سیصد و سی و هفت شمسی تصویب مجلس سنا وسیده است.

رئیس مجلس سنا - محسن صدر
اصل فرمان و قانون در دفتر نخست وزیر است

نخست وزیر

نقل از شماره ۱۴۵ روزنامه رسمی کشور
وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائزباجراي قانون مربوط به العاق دولت ايران بقرارداد تكميلي منع بردگی وبرده فروشی و عمليات و دستگاههای مشابه به بردگی و قانون مذبور که تصویب مجلسین شورایملی و سنا رسیده ذیلاً ابلاغ می گردد :

باتأییدات خداوند متعال ما

پهلوی شاهنشاه ايران

محل صحده مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم متتم قانون اساسی مقرر میداریم :

ماده اول - قانون مربوط به العاق دولت اiran بقرارداد تكميلي منع بردگی وبرده فروشی و عمليات و دستگاههای مشابه به بردگی که تصویب مجلسین سنا و شورایملی رسیده و منضم باين دستخط است بموقع اجراء گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.

بتاریخ دهم اسفند ماه ۱۳۳۷

قانون مربوط بالعاق دولت اiran بقرارداد تكميلي منع بردگی

و برده فروشی و عمليات و دستگاههای مشابه بردگی

ماده واحده - قرارداد تكميلي منع بردگی و برده فروشی و عمليات دستگاههای مشابه بردگی که در تاریخ هفتم سپتامبر ۱۹۵۶ مطابق شانزدهم شهریور ماه ۳۵ در مقر دفتر اروپائی سازمان ملل متحد (ژنو) بامضاء رسیده و مشتمل بر يك مقدمه و شانزده ماده است تصویب و بدولت اجازه العاق را میدهد.

قولان

قانون فوق که مشتمل بر ماده واحده و یک مقدمه و متن قرارداد خمیمه است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه سوم اسفند ماه یکهزار و سیصد و سی و هفت تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قرارداد تکمیلی منع بردگی و برد فروشی و عملیات و ترتیباتی که مشابه بردگی است

مقدمه

نظر باینکه آزادی حق ذاتی هر فرد بشر است. و با توجه باینکه مردمان کشورهای ملل متعدد در منشور سازمان ایمان خود را نسبت به مقام و قدر فرد بشر تأکید نموده اند.

و با توجه باینکه اعلامیه جهانی حقوق بشر که از طرف مجمع عمومی ملل بعنوان کمال مطلوب مشترک تمامی اقوام و ملل اعلام شده مقرر میدارد که هیچ کس در شرایط بردگی یا بحال انقیاد نگاهداشته نخواهد شد و بردگی و برد، فروشی بتمامی انجاء و اشکال آن نهی خواهد شد.

و با قبول اینکه از زمان انعقاد قرارداد بردگی در ژنو در ۲۵ سپتامبر ۱۹۲۶ (که هدفمند منع بردگی و برد فروشی بود) پیشرفت های جدیدی در راه نیل باین مقصود حاصل شده است و یا اشاره به قرارداد کار اجباری مورخ ۱۹۳۰ اقدامات بعدی که سازمان بین المللی کار نسبت به بیگاری یا کار اجباری بعمل آورده است.

و یا اذعان باینکه مع الوصف بردگی و برد فروشی و رسوم و ترتیبات نظیر بردگی هنوز در کلیه نقاط جهان از میان نرفته است.

و بالاخره با تصمیم بر اینکه قرارداد مورخ ۱۹۲۶ (همواره بقوت خود باقی است) اکنون باید با انعقاد قرارداد تکمیلی دیگری بمنظور تشدید اقدامات ملی و بین المللی در راه الغاء بردگی و برد فروشی رسوم و ترتیبات نظیر آن تکمیل شود. دول عضو قرارداد فعلی دو مواد زیر توافق حاصل مینمایند:

بخش اول

رسوم و ترتیبات نظیر بردگی

ماده اول) هر یک از دولی که عضو قرارداد میباشند کلیه اقدامات لازم قانونی و سایر اقدامات عملی را تدریجاً جهت ممکن ساختن الغاء کامل یا متروک گذاردن ترتیبات مرسوم ذیل در اسراع اوقات در هر نقطه که موجود باشد و اعم از اینکه تعریف قضائی بردگی مندرج در ماده ۱ قرارداد بردگی منعقد در ژنو در ۲۵ سپتامبر ۱۹۵۶ شامل آنها باشد یا نباشد بعمل خواهد آورد :

الف - اجرای بخدمت در مقابل دین : یعنی حال یا وضعی که از تعهد مدبون نسبت بخدمات شخصی خود یا شخص دیگری که در فرمان اوست برای تضمین قرض

قوالین

ناشی می شود در صورتی که ارزش آن خدمات بنحوی که صحیحاً تقویم شود بمصرف استهلاک قرض نرسد یا طول مدت و نحوه آن خدمات محدود مشخص نباشد.

ب - اصول (بندگی رعایا) : یعنی وضع یا حال رعیت که بموجب قانون یا عرف یا قرارداد مکلف باشد در زمین متعلق به فرد دیگری زندگی و کارکند و برای فرد اخیر خدمات معینی را با دریافت اجرت یا رایگان انجام دهد و بهر حال حق تغییر وضع حال خود را نداشته باشد.

ج - هر ترتیب یا رسومی که بموجب آن

(۱) ابوبین یا قیم یا کسان و یا شخص یا عده ای اشخاص دیگر زنی را بدون این که وی حق استکاف داشته باشد بشخص دیگری وعده دهنده یا بزوجیت او در آورند و در ازاء این امر مبلغی وجه نقد یا جنسی دریافت نمایند.

(۲) شوهر یا اقوام شوهر یا طایفه شوهر حق داشته باشند در مقابل اخذ وجه یا بطريق دیگر زن را بدیگری واگذار کنند - یا

(۳) زنی پس از مرگ شوهر بشخص دیگری به ارث برسد.

د - هر گونه رسوم یا ترتیباتی که بموجب آن کودک یا فرد غیر بالغ (کمتر از هیجده سال) توسط یکی از ابوبین خود یا هر دوی ایشان توسط قیم در ازای اخذ وجه یا بدون اخذ وجه بمنظور تمع از کودک یا فرد غیر بالغ یا استفاده از کار او به شخص دیگری تسليم شود.

ماده دوم - بمنظور تسريع در خاتمه دادن برسوم و ترتیبات مذکور در بند (ج) از ماده اول این قرارداد دولی که اطراف این قراردادند متعهد میشوند که هر کجا مناسب باشد حداقل متناسبی برای سین ازدواج معلوم کنند و ترتیبی بدهند که طرفین ازدواج به آسانی بتوانند در برابر مقام دولتی یا مقام روحانی صالح رضایت خود را بیان نمایند و مراسم ثبت ازدواج را تشویق نمایند.

بخش دوم پروشکاه علوم فرنگی برده فروشی

ماده سوم - ۱ - عمل نقل و انتقال برده از یک کشور بکشور دیگر یا اقدام به این امر یا استفاده هر قبیل وسیله نقلیه یا معاونت در این موارد در قوانین کشورهایی که اصحاب این قرارداد میباشند مجرم شناخته شده و مرتکبین به این جرم بمجازات های شدید خواهند رسید.

۲ - الف - دولی که اطراف این قراردادند کلیه اقدامات مؤثر را جهت ممانعت کشتی ها و طیاراتی که بنصب پرچم آن دول مجازند از حمل بر دگان بعمل خواهند آورد کسانی را که مرتکب چنین اعمال شوند یا از پرچمهای ملی به این منظور استفاده کنند مجازات خواهند نمود.

ب - دولی که اطراف این قراردادند کلیه اقدامات مؤثر را بعمل خواهند آورد تابندها و فرودگاهها و سواحل ایشان جهت حمل و نقل بر دگان مورد استفاده قرار نگیرد.

فوالین

۳ - دولی که اطراف این قراردادند بمنظور اینکه اقداماتی را که در مبارزه با برده فروشی بعمل می‌آورند عمل آهنگ سازند اطلاعات لازم را با یکدیگر مبادله خواهند کرد و از هر مورد برده فروشی و هر اقدامی که جهت ارتکاب این جرم صورت گیرد وازان آگاه شوند یکدیگر را با خبر خواهند ساخت.

ماده چهارم - کلیه برده گانی که بیکی از کشتیهای متعلق بدول اطراف این قرارداد پناهنه شوند بخودی خود آزاد خواهند شد.

بخش سوم

بردگی و ترتیبات و رسوم نظیر بردگی

ماده پنجم - درکشوری که بردگی یا ترتیبات مرسوم مذکور در ماده اول این قرارداد هنوز در آن بکلی ممنوع یا متربوک نشده است عمل مثله کردن یا داغ زدن یا علامت گذاردن بر شخصی که تحت اقیاد است بمنظور شخص ساختن و بقصد عقوبت او یا بهر دلیل دیگر یا معاونت در این اعمال طبق قوانین دولی که اصحاب این قرارداد جرم کیفری محسوب خواهد شد مرتکبین مسلم آن مجازات خواهند گردید.

ماده ششم - عمل برده ساختن دیگری با اغواء دیگری باینکه خود یا فرد تحت تکفل خودرا به بردگی بدهد یا اقدام باین اعمال یا معاون در ارتکاب آن با عضویت دسته ای که بقصد ارتکاب اعمال مزبور تشکیل شده باشد طبق قوانین دولی که اطراف این قراردادند جرم کیفری محسوب خواهد شد و مرتکبین مسلم آن مجازات خواهند گردید.

۲ - با توجه به مقررات بند مقدماتی ماده اول این قرارداد مقررات بند اول ماده ضمناً شامل اغواء دیگری باینکه خود یا فرد تحت تکفل خودرا تحت اقیاد درآورد در صورتی که این وضع ناشی از ترتیبات یا رسوم مذکور در ماده اول باشد و همچنین اقدام باین اعمال و معاونت در ارتکاب آنها عضویت دسته ای که بقصد ارتکاب آنها تشکیل شده خواهد بود.

بخش چهارم

تعریفات

ماده هفتم - در مورو قرارداد فعلی :

الف - «بردگی» بنحوی که در قرارداد بردگی مورخ ۱۹۲۶ تعریف شده است بمعنی حال یا وضع کسی است که اختیارات ناشیه از حق مالکیت کلا یا جزء نسبت باو اعمال میشود و «برده» کسی است که در چنین حال یا وضعی باشد.

ب - منظور از شخص تحت اقیاد کسی است در حال یا وضع ناشی از هر یک از ترتیبات و رسوم مذکور در ماده اول این قرارداد.

ج - برده فروشی بمعنی و شامل کلیه اعمالی است که بمنظور ارسارت و تملک یا واگذاری شخص بقصد تنزل دادن او بدرجه بردگی یا غلامی صورت می گیرد و همچنین بمعنی و شامل کلیه اعمالی است که بعنوان تملک بروی برده بمنظور فروش یا مبادله انجام

می‌گیرد و ضمناً کلیه اعمال مربوط به انتقال حق تملک از طریق فروش یا مبادله نسبت به شخصی که به قصد فروش یا مبادله تحت تملک قرار گرفته و همچنین بطور کلی هرگونه تجارت یا حمل و نقل برده اعم از اینکه بر هر نوع وسیله نقلیه انجام شود.

بخش پنجم

همکاری و ارتباطات و تبادل اطلاعات بین اطراف این قرارداد

ماده هشتم - ۱ - دولی که اطراف این قراردادند تعهد می‌کنند که جهت اجرای مقررات فوق الذکر از مساعدت یکدیگر درین نورزنده و با سازمان ملل متعدد نیز در این زمینه همکاری نمایند.

۲ - اطراف قرارداد تعهد می‌کنند رونوشتی از کلیه قوانین و مقررات اقدامات اداری که جهت اجراء مقررات این قرارداد اتخاذ نموده یا بر مراحله اجرا گذارده اند بدیر کل سازمان ملل متعدد تسليم کنند.

۳ - دیر کل اطلاعاتی را که طبق بند ۲ این ماده دریافت داشته است بساير اطراف قرارداد وشورای اقتصادي واجتماعي بعنوان مدرك تسليم خواهد نمود تا شوري در کلیه مباحثاتی که بمنظور توسعه های جدید جهت لغو برداگی و برده فروشی و ترتیبات ورسوم مذکور در این قرارداد میخواهد بعمل بیاورد از آنها استفاده نماید.

بخش ششم

مقررات نهائی

ماده نهم - نسبت به این قرارداد هیچگونه قید و شرطی پذیرفته نیست.

ماده دهم - هرگونه اختلافی که درباره تقسیر یا اجرای این قرارداد بین دول اطراف آن بروز نماید و از طریق مذاکره بر طرف نشود بنا بمقاضای هر یک از اطراف دعوی بدیوان دادگستری بین المللی ارجاع خواهد شد مگر آنکه اطراف دعوی در خصوص راه حل دیگری توافق نمایند.

ماده یازدهم - ۱ - این قرارداد تا تاریخ اول ژوئیه ۱۹۵۷ برای اعضاء کلیه دول عضو سازمان ملل متعدد یا عضو مؤسسات اختصاصی تابعه آن مفتوح خواهد بود. این قرارداد باید توسط دول اعضاء کننده بتصویب برسد و اسناد تصویبی بدیر کل سازمان ملل متعدد تسليم خواهد شد و مشارالیه مراتب را باطل اعلام دولی که قرارداد را اعضاء می‌کنند یا بآن ملحق می‌گردند خواهد رساند.

۲ - پس از تاریخ اول ژوئیه ۱۹۵۷ این قرارداد برای الحق کلیه دول عضو سازمان ملل متعدد یا مؤسسات اختصاصی تابعه یا سایر دولتهایی که دعوتنامه الحق از طرف مجمع عمومی سازمان ملل متعدد برای آنها ارسال شده است مفتوح خواهد بود الحق بقرارداد یا تسليم سند رسمی آن بدیر کل سازمان ملل انجام خواهد شد و دیر کل مراتب را بدول اعضاء کننده قرارداد و دولی که به آن ملحق شده اند اطلاع خواهد داد.

قوایل

ماده دوازدهم - ۱ - این قرارداد نسبت بکلیه سرزمینهای غیر خود مختار و تحت قیومت و مستعمره و غیر مستقل که یکی از دول اطراف قرارداد عهده دار روابط خارجی آنهاست بمورد اجراء گذارده خواهد شد.

دولت ذیعلقه با رعایت مقررات بند ۲ این ماده هنگام امضاء یا تصویب یا بالحق بقرارداد سرزمینهای غیر مستقل یا سرزمینهایی را که قرارداد در اثر امضاء یا الحق یا تصویب مذبور در مورد آنها اجراء خواهد شد اعلام خواهد نمود.

۲ - در هر مورد که رضایت قبلی سر زمین غیر مستقل بموجب قوانین اساسی یا عرف دولت ذیعلقه یا سرزمین غیر مستقل لازم باشد دولت ذیعلقه سعی خواهد کرد در ظرف درازده ماه از تاریخی که قرارداد را امضاء نموده رضایت سرزمین غیر مستقل را تحصیل نماید و هر موقع رضایت مذبور جلب شد دولت مستقل مسئول مراتب را بدیر کل اعلام خواهد نمود.

این قرارداد نسبت بسر زمین یا سرزمینهایی که در اعلامیه مذبور نامبرده شده از تاریخ وصول آن توسط دیر کل بمورد اجراء گذارده خواهد شد.

۳ - پس از انقضاء مدت درازده ماه مذکور در بند ۲ این ماده دولی که اطراف این قراردادند نتایج مذاکرات خود را با سرزمینهای غیر مستقل که خود عهده دار روابط خارجی آنها هستند و احتمالاً رضایت آنها در خصوص اجرای این قرارداد جلب نشده باطلاع دیر کل خواهد رسازد.

ماده سیزدهم - ۱ - این قرارداد از تاریخی که دولت بدان پیوندند لازم الاجرا خواهد بود.

۲ - این قرارداد از آن پس نسبت به یک از دول و سرزمین ها از تاریخ تسلیم سند تصویبی یا الحق آن دولت با اطلاعیه مبنی بر اجرای قرارداد در آن سرزمین قابل اجرا خواهد بود.

ماده چهاردهم - ۱ - اجراء این قرارداد به ادوار متوالی سه ساله تقسیم خواهد شد و دوره اول از تاریخ لازم الاجرا شدن قرارداد طبق بند ۱ ماده سیزدهم شروع خواهد شد.

۲ - هر یک از دول اطراف قرارداد میتواند ششماه قبل از انقضاء هر یک از دوره های سه ساله با اعلام قصد خود بدیر کل قرارداد حاضر را فسخ نماید. دیر کل ابلاغیه مذبور و تاریخ وصل آنرا باطلاع سایر اطراف قرارداد خواهد رساند.

۳ - اعلام فسخ قرارداد پس از اتفاقی دوره سه ساله مذبور واجد اثر خواهد شد.

۴ - در مواردی که بر طبق مقررات ماده ۱۲ این قرارداد نسبت بسر زمین غیر اصلی و تحت اداره یکی از اعضاء بمورد اجراء گذارده شود عضو مذبور میتواند در هر تاریخی بعد از آن با رضایت سرزمین ذیعلقه اخطاری دائم برداشته باشند بطور مجزی در مورد آن سرزمین بدیر کل تسلیم نماید.

در اینصورت اعلام فسخ قرارداد یکسال پس از وصول اخطار از طرف دیر کل قابل اجرا خواهد بود و دیر کل وصول اخطار و تاریخ آنرا باطلاع سایر اطراف قرارداد خواهد رساند.

فی المیزان

ماده پانزدهم - این قرارداد که متون انگلیسی و اسپانیائی و چینی و روسی و فرانسوی آن متساویاً معتبرند در بایگانی دبیرخانه سازمان ملل متحده ضبط خواهد شد. دبیر کل یک نسخه مصدق از آن جهت ارسال به دول اطراف این قرارداد و همچنین دول عضو سازمان ملل متحده و مؤسسات اختصاصی تابعه آن تهیه خواهد کرد. بنا بر ادب فوق اعضاء کنندگان زیر با اختیار کامل از دول متبوعه خود قرارداد را در تاریخی که مقابله اعضاء ایشان مندرج است اعضاء نموده اند.

در دفتر اروپائی سازمان ملل متحده در ژنو روز هفتم سپتامبر ۱۹۵۶ تهیه شد.
اجازه الحق دولت ایران بقرارداد تکمیلی منع بودگی و پرده فروشی که مشتمل
بر یک مقدمه و پانزده ماده است پس از تصویب مجلس سنا در جلسه یکشنبه سوم آسفند ماه
یکهزار و سیصد و سی و هفت از طرف مجلس شورای ملی داده شده.
رئیس مجلس شورای اسلامی. رضا حکمت
اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است.

نیخست وزیر

شماره ۳۹۲۴۴ ک
وزارت دادگستری

فرمان همایونی دادرس باجرای قانون راجع به چک بیمحل و قانون سزبور که
بتصویب مجلسین سنا و شورایملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد.

یهلوی شاهنشاہ اور ان

محل صحه مبارک همایونی

1

نظر باصل بیست و هفتم متم قانون اساسی مقرر می‌داریم.

ماده اول) لایحه قانونی راجع به چک بی محل که بتصویب مجلسین سنا و شورای ایمنی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم) هیئت دولت سأمور اجرای این قانون هستند. بتاریخ بیست و ششم بهمن ماه ۱۳۷۰.

لایحه قانون راجع به چک بی محل

ماده ۱ - چکهای صادر بعده بانک ملی ایران و سایر بانکهاییکه طبق قوانین
دادر شده یا میشوند در حکم اسناد لازم الاجرا بوده ودارنده چک در صورت مراجعته بیانک
و عدم پرداخت وجه آن بعلت نبودن محل یا بهره علتی که مربوط بعمل صادر کننده باشد
میتواند طبق مقررات ماده ۴ بارعایت قوانین و آئین نامه های مربوط به اجرای اسناد رسمی
وجه چک را از صادر کننده وصول نماید.

تبصره ۱ - برای صدور اجراییه دارنده چک باید عین برگ چک و گواهینامه

قوانین

بانک را دایر بعلت عدم پرداخت وجه چک که در ماده ۲۵ مذکور است باداره اجرای ثبت اسناد محل تسليم نماید.

تبصره ۲ - در گواهی مربوط بعلت عدم پرداخت چک بانک باید مطابقت با عدم مطابقت امضای صادرکننده را با نمونه امضای موجود در بانک در حدود عرف بانک داری تصدیق نماید اداره اجراء در صورتی که مطابقت امضای چک با امضای صادرکننده از طرف بانک گواهی شده باشد دستور اجراء صادر خواهد نمود.

تبصره ۳ - دارنده چک اعم است از کسیکه چک در وجه او صادرگردیده یا بنام او ظهرنویسی شده یا حامل چک (در مورد چکهای در وجه حامل) .

ماده ۲ - بانکها مکلفند در صورت تقاضای دارنده چک در مورد عدم پرداخت وجه چک علت یا علل آنرا صریحاً در برگ مخصوصی که مشخصات کامل چک و نام و نام خانوادگی و نشان کامل صادرکننده چک در آن ذکر شده باشد قید و آنرا امضاء و مهر نموده بدارنده چک تسليم نمایند .

ماده ۳ - جهات عدم پرداخت چک عبارت است از :

الف - بلا محل بودن چک اعم از این که در تاریخ صدور محل نداشته یا بعداً وجه آن کشیده شده باشد و یا کمتر از وجه چک محل داشته باشد .

ب - بانک اعتبار صادرکننده چک را بسته و یا وجه موجود در حساب او را برطبق حکم صادر از مراجع قضائی یا برطبق قراردادهای منعقده بین بانک و مشتری خود بانک پرداشت نموده باشد .

ج - صادرکننده چک دستور عدم پرداخت آنرا بانک داده باشد .

د - عدم مطابقت امضای چک با امضای صادرکننده یا قلم خورده کی در متن چک یا اختلاف بین مدرجات چک یا سایر اشتباهات که موجب عدم پرداخت چک گردد .

ماده ۴ - در موارد مقرر در ماده سه اگر صادرکننده چک ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه رسمی یا اعتراض نامه بمنظور پرداخت وجه چک رفع اشتباه و یا تأمین محل نماید دارنده چک میتواند طبق ماده یک تقاضای صدور اجرائیه نماید .

ماده ۵ - دعوی اینکه چک وعده دار بوده مسموع نیست .

ماده ۶ - مسئولیت ظهرنویسان چک طبق مقررات و قوانین مربوط کماکان بقوت

خود باقیست .

ماده ۷ - در صورتی که بهریک از علل مذکور در بند الف و ج و در ماده سه بانکها از پرداخت وجه چک خودداری نمایند و صادرکننده در ظرف ده روز پس از ابلاغ اظهارنامه رسمی یا اعتراض نامه وجه چک را نپردازد مشمول بند ب ماده ۲۳۸ مقرر قانون کیفری همگانی بوده و طبق ماده مزبور قابل تعقیب و مجازات خواهد بود .

تبصره - جرائم مذکور در این ماده بدون شکایت مدعی خصوصی قابل تعقیب نیست و استرداد شکایت بعد از صدور کیفرخواست مانع از تعقیب و مجازات نخواهد بود .

قوالین

ماده ۸ - در موردی که صادرکننده نسبت پچک ادعای جعل نموده و از عهده اثبات آن بر نماید دادگاه او را علاوه بر کیفر مقرر در بند ب ماده ۲۳۸ مکرر قانون کیفر همگانی بیکریع وجه چک برای تأمین خسارت معنوی و صدی دوازده خسارت تأخیر تأدیه بسود مدعی خصوصی محکوم خواهد نمود.

ماده ۹ - در صورتیکه دارنده چک وجه آنرا از طریق اجرای ثبت وصول ننموده باشد باز پرس مکلف است لائق وجه الضمان نقدی با ضمانت بانکی معادل وجه چک را از متهم اخذ نماید.

ماده ۱۰ - رسیدگی بکلیه دعاوی جزائی و حقوقی مربوط به چک در دادسرا و دادگاه فوری و خارج از نوبت بعمل خواهد آمد رسیدگی خارج از نوبت تا خاتمه دادرسی ادامه می‌یابد.

ماده ۱۱ - در مورد شرکتها و کلیه اشخاص حقوقی امضاء کننده یا امضاء کنندگان چک مشمول مقررات این قانون خواهند بود و دعوی عدم دخالت و یا سلب بعدی سمت و اختیارات از آنها در صورتی که عدم پرداخت وجه چک مستند بعمل آنها باشد بطوریکه سوء نیت محرز شود مانع از تعقیب امضاء کننده یا امضاء کنندگان چک نخواهد بود.

ماده ۱۲ - قوانین و مقرراتی که بامداد این قانون مغایرت داشته باشد در قسمتی که مغایر است ملغی خواهد بود.

ماده ۱۳ - بانکها مکلفند حساب جاری کسانی را که سه بار چک بی محل ظرف یکسال صادر نموده اند و بموجب حکم محاکم صالحه برای این عمل محکوم شده اند بسته و با اسم او حساب دیگری در بانک باز نمایند.

ماده ۱۴ - وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون است.

لایحه فوق مشتمل بر ۱۴ ماده و ۴ تبصره در جلسه روز شنبه شانزدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و سی و هفت شمسی بتصویب مجلس سنا رسیده است.

رئیس مجلس سنا - محسن صدر

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است - نخست وزیر

فرمان همایونی دائز باجرای قانون مربوط به مجازات پاشیدن اسید و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد:

با تأییدات خداوند متعال ما

پهلوی شاهنشاه ایران محل صحده مبارک همایونی

نظر باصل بیست و هفتم تمام قانون اساسی مقرر میداریم.

ماده اول) لایحه قانونی مربوط به مجازات پاشیدن اسید که بتصویب مجلسین سنا

و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذشته شود.

ماده دوم) هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاریخ بیست و ششم

اسفند ماه ۱۳۳۷ .

قوالین

لایحه قانونی مربوط به مجازات پاشیدن اسید

ماده واحده) هر کس عمدآ با پاشیدن اسید یا هر نوع ترکیبات شیمیائی دیگر موجب قتل کسی بشود به مجازات اعدام و اگر موجب مرض دائمی یا فقدان یکی از حواس مجنی عليه گردد بحسب با اعمال شاقه و اگر موجب قطع یا نقصان یا از کار افتادن عضوی از اعضاء بشود بحسب مجرد از دو سال تا ده سال و اگر موجب صدمه دیگری بشود بحسب مجرد از دو سال تا پنج سال محکوم خواهد شد.

مجازات شروع پیشیدن آسید به اشخاص جنس مجرد از دو سال تا پنج سال است. در کلیه موارد مذکور در این ماده در صورت اجراء ماده ۴، قانون کیفر عمومی بیش از یک درجه تخفیف جایز نیست.

لایحه فوق که مشتمل بر ماده واحده در جلسه شنبه روز شانزدهم اسفند ماه هزار و سیصد و سی و هفت شمسی تصویب مجلس سنا رسیله است. رئیس مجلس سنا - محسن صدر اصل فرمان همايونی و قانون در دفتر نخست وزیر است نخست وزیر

قانون مربوط بر سیدگی بدارائی وزراء و کارمندان دولت اعم از کشوری و لشگری و شهرداریها و مؤسسات وابسته به آنها

ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون وزراء و معاونین و سایر کارمندان دولت اعم از کشوری و لشگری یا شهرداریها یا دستگاههای وابسته بآنها و اعضاء انجمن های شهر و کارمندان مؤسسات مأمور بخدمات عمومی و همچنین کلیه کارمندان هرسازمان یا بنگاه یا شرکت یا بانک یا هر مؤسسه دیگر که اکثریت سرمایه یا منافع آن متعلق بدولت یا سایر مؤسسات مذکور است و یا نظارت یا اداره یا مدیریت آن مؤسسات با دولت است و همچنین کلیه کسانی که از خزانه دولت یا از مؤسسات مذکور پاداشی دریافت می دارند باستثناء بازنشستگان یا کسانی که وظیفه یا مستمری قانونی دارند مکلف هستند صورت دارائی و درآمد خود و همسر خود و فرزندانی را که قانوناً تحت ولایت آنها هستند و بمراجعی که طبق تصویب نامه هیأت وزیران تعیین خواهد گردید تسلیم و رسید دریافت دارند. تبصره - کلیه کارمندانی که جدیداً به خدمت دولت یا یکی از مؤسسات فوق الذکر وارد می شوند باید موقع ورود بخدمت صورت دارائی و درآمد خود و همسر و فرزندان تحت ولایت قانونی خود را تسلیم نمایند.

ماده دوم - صورت دارائی شامل ریز کلیه اموال غیر منقول و حقوق متعلق بآنها و مطالبات و دیون و حقوق انتفاعی و وجود نقد اسناد بهادر و جواهر و اشیاء گرانها بادگر مشخصات آنها خواهد بود.

تبصره - صورت مذبور در روی اوراقی که از طرف دولت تهیه و در آن فهرست دارائی که باید صورت داده شود تعیین گردیده است تسلیم مشمولین ماده یکی میشود که از تاریخ دریافت ظرف دو ماه آنها را تکمیل و به مرجع مربوط تسلیم نمایند.

ماده ۳ - مشمولین ماده اول مکلفند هر سال ظرف ماه های فروردین واردی بهشت کلیه تغییراتی که در دارائی و درآمد آنان یا همسر و یا فرزندان تحت ولایت قانونی آنان در سال قبل پیدا شده و طرق تحصیل آنها را بطریق مذکور در تبصره ماده دوم تسليم و رسید دریافت دارند.

ماده ۴ - اشخاص فوق در صورتی که در مواعده مقرر صورت های مذکور در این قانون را بدون عذر موجه تسليم نکردند بار اول به مجازات انفصال و محرومیت از خدمت از یک تا دوسال و در صورت تکرار بمجازات انفصال دائم و محرومیت از خدمت دولت مؤسسات مذکور در ماده اول محکوم می شوند. همچنین هر یک از مشمولین مذکور فوق که صورت دارائی خود یا همسر و یا فرزندان تحت ولایت قانونی خود را عالمان و عامداً برخلاف واقع تنظیم نمایند اعم از اینکه حیله و تقلیبی بکار برد و یا قسمتی از دارائی را کتمان نماید بمجازات انفصال دائم و محرومیت از خدمت دولت و مؤسسات مذکور در این قانون و ضبط آن قسمت از دارائی که در صورت قید نگردیده و متعلق بخود کارمند می باشد بنفع خزانه دولت محکوم می شود.

ماده ۵ - مشمولین ماده اول مکلفند بکلیه پرسشهای مربوط بتغییرات حاصله در صورت دارائی جواب صریح دهند. در صورتی که اضافه دارائی از طریق غیر مشروع تحصیل شده باشد مرتكب با انفصال دائم و محرومیت از خدمت دولت و مؤسسات مذکور در ماده اول و ضبط آن مال محکوم خواهد شد و هرگاه عمل با سایر مواد قانون مجازات عمومی منطبق باشد مرتكب علاوه بر مجازات فوق بمجازات فوق مندرج در آن قانون نیز محکوم خواهد گردید.

تبصره ۱ - منظور از انفصال از خدمت درباره مشمولین مواد فوق که جزء مأمورین دولت یا شهرداری یا بنگاههای مذکور در قانون راجع به حاکمه مأمورین بخدمات عمومی مصوب ششم اردیبهشت ۱۳۱۵ نمیباشد انفصال دائم از خدمت در آن مؤسسات و محرومیت از خدمات دولتی (اعم از کشوری و لشگری) و شهرداری است.

تبصره ۲ - در مورد افسران و کارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی و وزانداری کل کشور منظور از انفصال و محرومیت وقت از خدمت (بدون کاری) و انفصال و محرومیت دائم از خدمت به (خروج از خدمت و محرومیت از خدمت در ادارات دولتی و مؤسسات مذکور در ماده اول است).

تبصره ۳ - انفصال و محرومیت سوقت و دائم مقرر در این قانون جنحه مهم محسوب می شود.

ماده ۶ - رسیدگی بصورت های مزبور تنهایی انطباق موضوع با مواد ۴ و ۵ در قسمت کارمندان کشوری بعهده اداره کل بازرگانی کشور و در قسمت نیروهای مسلح بعهده اداره بازرگانی ارتش خواهد بود.

ادارات مزبور در صورتی که تشخیص دادند موضوع قابل تعقیب کیفری است آنرا بدادسرای صلاحیتدار ارجاع می نمایند تا طبق مقررات کیفری اقدام بعمل آید.

فواین

ماده ۷ - کسانیکه طبق این قانون ازطرف دادستان در دادگاههای دادگستری یا دادگاههای نظامی تحت تعقیب واقع شوند از خدمت معلق یا بدون کارمی شوند و در صورتی که بر حسب حکم دادگاه برائت حاصل نمودند ایام تعقیب یا بدون کاری جزء خدمت آنان محسوب و حقوق مدتی را که بعلت تعقیق به آنان پرداخته نشده دریافت خواهند کرد.

ماده ۸ - صورت‌های مزبور و مندرجات آن سری است و افشاری آن قبل از صدور کیفرخواست پکلی متنوع است و متیخلفین به مجازات مقرر در ماده ۲۰ قانون مجازات عمومی محکوم خواهند شد.

ماده ۹ - وزارت دادگستری و وزارت جنگ مأمور اجرای این قانون هستند.
قانون فوق که مشتمل بر نه ماده و پنج تبصره است پس از تصویب مجلسین سنا در جلسه سه شنبه نوزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و سی و هفت به تصویب مجلس شورای نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر موسی عمید ملی رسیده.
اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

۳۸/۱/۱۶

نقل از شماره ۴۱۳۵ روزنامه رسمی کشور وزارت کار

قانون جدید کار که در تاریخ بیست و ششم اسفندماه ۱۳۳۷ به تصویب کمیسیون مشترک کار مجلسین رسیده و تلویظه شماره ۷۹ - ۱۶ - ۱ - ۱۳۳۸ مجلس سنا واصل شده است برای اجراء موقت تلویزیون ارسال می‌گردد. دستور فرمانید پس از دو سال آزمایش برای نخست وزیر تصویب قطعی به مجلسین تقدیم شود.

فصل اول - مقررات عمومی

ماده ۱ - کارگر از لحاظ این قانون کسی است که به عنوان بستور کارفرما در مقابل دریافت حقوق یا مزد کار می‌کند.

تبصره - اشخاصی که مشمول قانون استخدام کشوری یا سایر قوانین و مقررات استخدامی می‌باشند مشمول مقررات این قانون نخواهند بود.

ماده ۲ - کارآموز از لحاظ این قانون بافرادی اطلاق می‌شود که پسنه ۱۸ سال تمام نرسیده و بمنظور تکمیل یا فراگرفتن حرفة یا صنعت مخصوصی طبق قرارداد کارآموزی کتسی برای مدت معین که زائد بر دو سال نباشد در یک کارگاه و یا کلاسهای مخصوص اشتغال داشته باشند.

ماده ۳ - کارفرما شخص حقیقی یا حقوقی است که کارگر بستور یا بحساب او کار می‌کند.

فرالین

مدیران و مسئولین و بطور عموم کلیه کسانی که عهده دار اداره کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب میشوند و کارفرما مسئول انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مذبور در قبال کارگر بعهده میگیرند.

ماده ۴ - مزد و حقوق عبارت است از وجه تقدیم یا هر گونه مزایای غیرقدی که در مقابل انجام کار بکارگر داده میشود.

ماده ۵ - کارگاه عبارت از محلی است که کارگر در آنجا بدستور کارفرما کار میکند از قبیل اماکن عمومی و مؤسسات صنعتی و معدنی و ساختمانی و بازرگانی و باربری و سافربری و امثال آن.

کلیه تأسیساتی که باقتضای کار متعلق بکارگاه است از قبیل ناهارخانه - حمام - درمانگاه - ورزشگاه - آموزشگاه حرفه‌ای و نظایر آن نیز جزو کارگاه محسوب می‌گردد.
ماده ۶ - کلیه کارگران و کارفرمایان و کارگاهها مشمول مقررات این قانون میباشند.

تبصره - وزارت کار می‌تواند کارگاههای را که دارای کمتر از ده نفر کارگر هستند موقتاً از شمول قسمتی از مواد این قانون معاف نماید.

تبصره ۲ - مدت کار - تعطیلات و مرخصی‌ها . مزد یا حقوق کارگران ماهی گیر و ملاحان و کارکنان کشتی‌ها و فرودگاهها و خلبانان و مأمورین فنی و کارکنان داخل هواپیما یا کارگرانی که طرز کارشان بنحوی است که قسمتی یا کلیه مزد و درآمد آنها بوسیله مشتریان یا مراجعین تأمین میشود و کارگران بنادر که مأمور تخلیه یا بارگیری کشتیها میباشند و همچنین کارگرانی که کار آنها نوعاً در ساعت متناوب انجام میگیرد بموجب آئین نامه‌های جداگانه تعیین خواهد شد.

ماده ۷ - کارگاههای خانوادگی که در آن کار منحصر بوسیله صاحب کار و خویشاوندان نسبی درجه از طبقه اول انجام میشود مشمول مقررات این قانون نخواهند بود.

ماده ۸ - کارگران کشاورزی و خدمه و مستخدمین منازل تابع مقررات خاصی که بموجب قوانین جداگانه ای تعیین میشود خواهند بود.

ماده ۹ - کارفرمایان موظفند آمار و اطلاعات مورد نیاز وزارت کار را طبق آئین نامه مربوطه تهیه و تسلیم نمایند.

ماده ۱۰ - اتباع بیگانه نمیتوانند در ایران بکار مشغول شوند مگر اینکه برطبق مقررات و قوانین کشوری این اجازه به ایشان داده شود و پروانه رسمی کار برطبق آئین نامه مربوطه از وزارت کار دریافت نمایند.

فصل دوم - مدت کار

ماده ۱۱ - ساعت کار کارگران در کارگاهها جز در موارد مذکور در این قانون نباید از هشت ساعت در شبانه روز و ۸ ساعت در هفته تجاوز نماید مقصود از ساعت کار مدتی است که کارگر بمنظور انجام کار در اختیار کارفرما میباشد و اوقات استراحت و صرف غذا جزء ساعت کار محسوب نمیشود.

فواین

تبصره ۱ - انواع کارهای سخت و زیان آوری که ایجاب میکند کارگر کمتر از ۸ ساعت در شبانه روز کار کند طبق آئین نامه مخصوص تعیین خواهد شد.

تبصره ۲ - کارفرما میتواند ساعات کار را در بعضی از روزهای هفته کمتر از ۸ ساعت تعیین کند و در سایر روزهای هفته ساعات کار را اضافه نماید مشروط براینکه ساعات کار از ۹ ساعت در شبانه روز و ۴۸ ساعت در هفته تجاوز ننماید.

تبصره ۳ - در مورد کار نوبتی ممکن است ساعات کار از ۸ ساعت در شبانه روز و ۴۸ ساعت در هفته تجاوز نماید مشروط برآنکه جمع ساعات کار در چهار هفته متوالی کار از ۱۹۲ ساعت تجاوز ننماید.

ماده ۱۲ - کار اضافی با موافقت طرفین و رعایت شرائط زیر مجاز خواهد بود.

۱ - برای هر ساعت کار اضافی باید سی و پنج درصد اضافه برمزد هر ساعت کار بکارگر پرداخت شود.

۲ - کار اضافی نباید از چهار ساعت در روز تجاوز نماید.

۳ - در مورد کارهای سخت و زیان آور کار اضافی منوع است.

تبصره - ارجاع هر گونه کار اضافی بکارگران کمتر از شانزده سال منوع است.

ماده ۱۳ - در صورت بروز حادثه و یا لزوم تعمیرات ضروری در کارگاه و ماشین های

همجیین در موارد پیش آمد قوه قهریه (فرس باژور) کارفرما می تواند استثنائاً تمام یا قسمتی از کارگران را برای کار اضافی با پرداخت اضافه کار مقرر در ماده ۱۲ نگاهدارد.

فصل سوم - تعطیلات و مرخصیها

ماده ۱۴ - در هر هفته روز جمعه روز تعطیل کارگران با استفاده از مزد می باشد.

چنانچه با موافقت کارگر روز معین دیگری در هفته بطور مستمر برای تعطیل

تعیین شود روز مزد در حکم تعطیل هفتگی خواهد بود.

تبصره - کارگرانی که روز جمعه کار می کنند یک روز دیگر از ایام هفته حق تعطیل با استفاده از مزد خواهند داشت بکارگران غیر نوبتی که روز جمعه را کار می کنند در صورتی که روز دیگری در هفته به آنان تعطیل داده شود سی و پنج درصد اضافه پرداخت خواهد شد و هر گاه با موافقت کارگر روز دیگری در هفته تعطیل داده نشود ۳۵ درصد اضافه برمزد روزانه پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۵ - هر کارگر بازای دوازده ماه کار حق ۱۲ روز مرخصی با دریافت مزد خواهد داشت در مورد کارگران کمتر از ۱۶ سال تمام مرخصی با استفاده از مزد ۱۸ روز در ازای دوازده ماه کار خواهد بود روزهای جمعه و تعطیل رسمی کارگری جزو ایام مرخصی کارگران محسوب نخواهد شد. روزهای تعطیلات رسمی با استفاده از مزد بقرار زیر است :

روز عید نوروز - سیزده فروردین - عید کارگری - جشن مشروطیت - عاشورا - ۱۴ رمضان - عید قربان - عید غدیر - میلاد اعلیحضرت همایونی - ۲۸ صفر (رحلت حضرت رسول و شهادت حضرت امام حسن)

قوایین

تبصره ۱ - مأخذ محاسبه مزد برای ایام تعطیل و مرخصی در مورد کارگرانی که در مقابل محصول کارخود مزد دریافت میدارند (کارمزد) عبارت از نصف حد متوسط کارمزد کارگر در آخرین سی روز کار خواهد بود در هر صورت این مبلغ نبایستی از حد اقل مزد کمتر باشد.

تبصره ۲ - استفاده کارگر از تمام ایام مرخصی استحقاقی در هرسال الزامی است تاریخ استفاده از مرخصی با تراضی طرفین تعیین میشود در صورت عدم توافق رأی شورای کارگاه قاطع است.

تبصره ۳ - در صورت ترک کاریا اخراج یا فوت کارگر و یا تعطیل کارگاه کارفرما موظف است مزد مدت مرخصی استحقاقی کارگر را که بر حسب تعداد ماههای خدمت بوى تعلق گرفته است پرداخت نماید.

فصل چهارم - شرائط کار زنان و کودکان

ماده ۱۶ - بکار گماردن اطفال کمتر از دوازده سال حتی عنوان کارآموزی ممنوع است.

ماده ۱۷ - کارشب (بین ساعت ۲۲ و ۶ صبح) برای زنان و کارگرانی که کمتر از ۱۸ سال دارند ممنوع است. جز در مورد زنان پرستار بیمارستانها و مشاغل دیگری که طبق تشخیص وزارت کار تعیین خواهد شد.

ماده ۱۸ - کارگردن زنان باردار از شش هفته قبل از زایمان تا چهار هفته بعداز زایمان ممنوع است و کارفرما در این مدت حق اخراج آنرا نخواهد داشت.

ماده ۱۹ - کارفرما مکلف است بمنادران شیرده پس از هرسه ساعت کار نیم ساعت فرجه برای شیردادن طفل خود بدهد. این فرجه جزء ساعت کار آنها محسوب خواهد شد در صورتیکه تعداد این قبيل اطفال در یک کارگاه از ۱۰ نفر تجاوز کند کارفرما مکلف است محلی را برای نگاهداری اطفال تخصیص دهد.

ماده ۲۰ - ارجاع کارهای سخت و زیان آور بکارگران کمتر از ۱۸ سال و زنان ممنوع است.

فصل پنجم - مزد و حقوق

ماده ۲۱ - مزد یا حقوق باید در آخر هفته یا آخر هر پانزده روز در روز غیر تعطیل در کارگاه بکارگر پرداخت شود.

تبصره ۱ - چنانچه قسمتی از مزد یا حقوق بصورت غیر نقدی باشد نحوه تحويل آن با موافقت طرفین خواهد بود.

تبصره ۲ - مزد کارگر یکه در تمام مدت ماه بطور نوبتی کار میکند ده درصد بیش از مزد کارگر غیر نوبتی مشابه خواهد بود

تبصره ۳ - فقط بکارگران غیر نوبتی برای هر ساعت کار در شب (بین ساعت ۲۲ و ۶ صبح) سی و پنج درصد اضافه بر مزد ساعت کار عادی تعلق خواهد گرفت.

قوایین

ماده ۲۲ - حداقل مزد کارگر عادی با توجه به وسائل ضروری و هزینه زندگی در نقاط مختلف کشور باید طوری باشد که تأمین زندگی یک مرد و یک زن و دو فرزند را پنماید.

حداقل مزد در نقاط مختلف کشور و یا برای صنایع مختلف هر دو سال یکباره توسط هیئتی مركب از نماینده گان دولت و کارفرما و کارگر طبق آئین نامه خاصی پیشنهاد می شود و پس از تأیید وزارت کار و تصویب شورای عالی کار بموضع اجرا گذارده خواهد شد مدام که حداقل مزد جدید تعیین شده حداقل مزد سابق باعتبار خود باقی خواهد بود. تبصره - کارفرما میان مکلفند مشاغل مختلفه کارگاه خود را از نظر مزد طبقه بندی نمایند.

ماده ۲۳ - مزد کارگر زن و کارگر مرد برای کار مساوی یکسان است.

ماده ۲۴ - مزد کارگران در عدد دیون ممتازه کارفرما بوده و باید قبل از سایر قروض حتی دیون مالیاتی تأمین و پرداخت شود. در مقابل دیون کارگر نمی توان بیش از یک چهارم مزد او را توقیف کرد همچنین کارگر نمیتواند بیش از یک چهارم مزد خود را در مقابل هو گونه بدھی حواله نماید مگر در مورد بدھی راجع بخرید اجتناس ضروری زندگی که از شرکت های تعاونی خریداری نموده باشد نفقة و کسوه افراد واجب النفقة کارگران قاعده فوق مستثنی بوده و تابع مقررات قانون مدنی میباشد.

فصل ششم - سندیکا

ماده ۲۵ - سندیکا جمعیتی است که کارگران یا کارفرما میان مربوط یک حرفه و یا یک کارگاه و یا یک صنعت می توانند برای حفظ منافع حرفه ای و بهبود وضع مادی و اجتماعی خود تشکیل دهند.

ائتلاف چند سندیکا تشکیل یک اتحادیه و ائتلاف چند اتحادیه تشکیل یک کنفراسیون را میدهد.

ماده ۲۶ - کلیه سندیکاها و اتحادیه ها و کنفراسیون ها در موقع تشکیل موظف بتنظيم اساسنامه و تسلیم آن به وزارت کار جهت ثبت میباشند. وزارت کار در صورتی که اساسنامه مغایرتی با این قانون و آئین نامه مربوط آن نداشته باشد با ثبت آن ها موافقت خواهد نمود.

تبصره - سندیکاها و اتحادیه ها و اتحادیه و کنفراسیون هایی که قبل از تصویب این قانون در وزارت کار ثبت رسیده اند مکلفند ظرف سه ماه از تاریخ اجرای این قانون اساسنامه خود را با مقررات این فصل و آئین نامه مربوطه تطبیق نموده و مراتب را برای ثبت مجدد بوزارت کار اطلاع دهند.

ماده ۲۷ - حقوق و وظائف اساسی سندیکا و اتحادیه و کنفراسیون بقرار زیر است

الف - از عقد پیمانهای دسته جمعی کار

ب - خرید و فروش و تملک اموال منتقل و غیر منتقل مشروط بر اینکه بقصد تجاری و جلب نفع نباشد.

پ - دفاع از حقوق و منافع حرفه‌ای اعضاء
 ت - تأسیس شرکتهای تعاونی جهت رفع نیازمندیهای اعضاء
 ث - تأسیس و ایجاد صندوق بیکاری بهمنظور تعاون معاخذت کارگران بیکار
 سایر حقوق و وظائل و مقررات مربوط با ساسانمه و طرز تشکیل و ثبت و انحلال
 سندیکا و اتحادیه و کنفرانسیون بمحب آئین نامه مربوطه تعیین میگردد.
 ماده ۲۸ - اجبار و عنف و تهدید کارگران بقبول عضویت سندیکا و یا منع آنان از
 قبول عضویت در سندیکا ممنوع است.

ماده ۲۹ - سندیکاهای اتحادیه‌ها و کنفرانسیون‌ها حق دخالت در امور سیاسی را
 ندارند فقط در موارد حفظ منافع حرفه‌ای و اقتصادی خود میتوانند نسبت باحزاب سیاسی
 اظهار تمایل و یا آنان همکاری نمایند.

فصل هفتم - قراردادکار

ماده ۳۰ - قراردادکار عبارت از قراردادکتبی یا شفاہی که بمحب آن کارگر
 متعهد می‌شود در قبال دریافت مزدکاری را برای مدت معین یا مدت نامحدودی برای
 کارفرما انجام دهد.

ماده ۳۱ - در قراردادکار نمیتوان مزایائی کمتر از آنچه در این قانون برای کارگر
 مقرر شد منظور نمود.

ماده ۳۲ - هر گاه قراردادکار برای مدت معین و یا برای انجام کار معین منعقد
 شده باشد هیچیک از طرفین بتنها حق فسخ آنرا ندارد مگر در مواردی که در متن قرارداد
 پیش بینی شده باشد.

هر یک از طرفین که در غیر از مواد مذکور در فوق قرارداد را فسخ نماید مکلف
 بجهان خسارت طرف دیگر خواهد بود.

ماده ۳۳ - هر گاه قراردادکار برای مدت نامحدود منعقد شده باشد هر یک از طرفین
 میتوانند با پائزده روز اخطار کتسی قبل آنرا فسخ نماید.

کارگر اخراجی در صورتیکه یکسال اعم از متولی یا متناوب نزد کارفرما خدمت
 کرده باشد کارفرما بایستی در موقع فسخ قرارداد بنسبت هر یکسال خدمت معادل پائزده
 روز آخرین مزدکارگر با پرداخت نماید و در صورتیکه تاتاریخ خاتمه خدمت خود لااقل
 سه ماه متولی و یا ششماه متناوب نزد کارفرما خدمت کرده باشند حق دارد ظرف ۱۵ روز
 بمراجع مذکور در فصل حل اختلاف شکایت کند و بمراجع مذکور میتوانند با توجه به مدت
 کار و میزان مزد و سن و عائله کارگر و سایر شرایط و اوضاع و احوال اضافه بر وجوده
 مذکور در فوق مبلغی که از جم سه ساله کارگر تجاوز نکند بعنوان خسارت تعیین نمایند
 و کارفرما مجبور پرداخت این خسارت یا بازگردانیدن کارگر بکار و پرداخت مزد ایام
 بلا تکلیفی او خواهد بود.

تبصره - مقررات این ماده در مورد قراردادهای کارکه برای مدت معین و یا برای
 انجام کار معین منعقد شده باشد قادر نخواهد بود.

قوانين

ماده ۳۴ - در صورتیکه اخراج کارگر بتشخیص هیئت حل اختلاف در اثر تقصیر او در انجام وظیفه باشد هیچگونه حقی باو تعلق نخواهد گرفت.

فصل هشتم - پیمانهای دسته جمعی کار

ماده ۳۵ - پیمان دسته جمعی کار عبارتست از پیمان کتبی که به منظور تعیین شرائط کار بین یک یا چند سندیکا یا اتحادیه یا کنفرانسیون کارگری از یکطرف و یک یا چند کارفرما یا سندیکا یا اتحادیه یا کنفرانسیون کارفرمایی از طرف دیگر متعقد میشود. در پیمان دسته جمعی نمیتوان مزایائی کمتر از آنچه در این قانون مقرر است منظور نمود.

ماده ۳۶ - مرجع رسیدگی با اختلافات ناشیه در مورد پیمانهای دسته جمعی کارد در مرحله اول هیئت حل اختلاف و در مرحله نهائی شورای عالی کار میباشد.

فصل نهم - حل اختلاف

ماده ۳۷ - هرگونه اختلاف بین کارفرما و کارگر یا کارآموز که ناشی از اجرای مقررات این قانون و یا قرارداد کار و یا قرارداد کارآموزی باشد در مرحله اول از طریق سازش مستقیماً بین کارفرما و کارگر یا کارآموز و یا نماینده گان آنها حل خواهد شد.

ماده ۳۸ - در صورتی که اختلاف از طریق سازش حل نشود شاکی باداره کار محل رجوع خواهد کرد و اداره مزبور ظرف ۳ روز از تاریخ وصول شکایت موضوع را بشورای کارگاه مربوطه ارجاع خواهد نمود.

شورای کارگاه مرکب است از نماینده وزارت کار و یکنفرنما نماینده و کارفرما و یکنفرنما نماینده کارگران همان کارگاه این شورا موظف است ظرف یکهفته با اختلاف رسیدگی و نظر خود را اعلام نمایند. تصمیمات شورای کارگاه قطعی و لازم الاجراء است مگر تضمیمات مربوط بمزد و یا اخراج کارگر و یا جبران خسارت مادی وارده بکارفرما از ناحیه کارگر که از تاریخ ابلاغ رأی ظرف ۱۰ روز قابل ارجاع بهیئت حل اختلاف میباشد.

تبصره - در کارگاههاییکه شورای کارگاه تشکیل نشده اداره کار موظف است با حضور شاکی و طرف مقابله یا نماینده گان آنان با اختلاف رسیدگی نماید رأی صادره بمنزله رأی شورای کارگاه خواهد بود.

ماده ۳۹ - چنانچه نماینده کارگر یا نماینده کارفرما در جلسه شورای کارگاه حاضر نشود جلسه دیگری حد اکثر ظرف پنج روز تشکیل خواهد شد. در جلسه مزبور نماینده وزارت کار با تفاق نماینده حاضر در جلسه مبادرت بصدور رأی خواهد کرد هرگاه در جلسه اخیر اتفاق آراء حاصل نشود موضوع بهیئت حل اختلاف ارجاع خواهد شد.

ماده ۴۰ - هیئت حل اختلاف مرکب است از سه نفر نماینده گان دولت (فرماندار رئیس دادگستری محل . رئیس اداره کار یا نماینده گان آنان) سه نفر نماینده از طرف کارگران و سه نفر نماینده از طرف کارفرمایان.

هر یک از دسته های سه گانه مذکور یک رأی داشته و رأی اکثریت مناط

اعتبار است.

ریاست هیئت حل اختلاف با فرماندار و در غیاب او با رئیس اداره کار میباشد.

تبصره ۱ - چنانچه افراد یکی از دستجات با هم اختلاف نظر داشته باشند رأی انفرادی اخذ میشود و تصمیمات متخلصه با اکثریت آراء افراد حاضر متبع است و در صورت تساوی آراء رأی دستهای که نماینده وزارت کار جزو آن است قاطع خواهد بود.

تبصره ۲ - وزارت کار میتواند در صورت لزوم در یک محل هیئت های حل اختلاف متعدد بطريق مذکور در فوق تشکیل دهد.

ماده ۴۱ - هر گاه اهمال و یا تقصیر کارگر موجب بروز حادثه و یا از بین رفتن و آسیب دیدن یکی از آلات و افزار کارگاه و یا خرابی محصول شود کار فرما حق دارد جبران خسارت واردہ را از طریق شورای کارگاه و هیئت حل اختلاف از کارگر بخواهد.

ماده ۴۲ - در صورت غیبت نماینده گان دولت کار فرما یا کارگران در جلسه هیئت حل اختلاف جلسه دیگری ظرف سه روز تشکیل خواهد شد غیر موجه نماینده گان دولت در جلسات هیئت حل اختلاف تقصیر اداری محسوب میشود و در جلسه متولی غیبت نماینده گان کار فرما و کارگر در حکم استعفای آنان تلقی می گردد.

ماده ۴۳ - آراء قطعی صادره از طرف شورای کارگاه و هیئت حل اختلاف لازم الاجرا بوده و بو پله اجرای محاکم دادگستری بمورد اجراء گذارده خواهد شد و قواعد مربوط به آن بمحض آئین نامه ای که بنا به پیشنهاد وزارتین کار و دادگستری به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید تعیین می گردد.

ماده ۴۴ - مقررات مربوط بانتخاب نماینده گان کارگر و کار فرما و اعضاء علی البدل آنان و همچنین سایر مقررات مربوط باین فصل طبق آئین نامه های جداگانه تعیین خواهد شد.

ماده ۴۵ - در صورت بروز اختلاف دستجمعی بین کارگران و کار فرما اداره کار محل باید فوراً جهت سازش طرفین اقدام بتشکیل جلسه ای با حضور نماینده گان کارگر و کار فرما بنماید. و چنانچه بترتیب بالا اختلاف حل نشود اداره کار محل باید بلافاصله موضوع را در هیئت حل اختلاف مطرح نماید و هیئت مزبور ظرف ده روز بموضع رسیدگی و نظریات خود را برای رفع اختلاف بطறین پیشنهاد خواهد نمود.

ماده ۴۶ - در صورتی که پیشنهادات هیئت حل اختلاف ظرف سه روز مورد قبول طرفین واقع نشود رئیس اداره کار موظف است بلافاصله گزارش امر را جهت اتخاذ تصمیم لازم بوزارت کار اطلاع دهد. در صورت لزوم هیئت دولت می تواند مدام که اختلاف ادامه دارد کارگاه را به نحوی که مقتضی بداند بحساب کار فرما اداره نماید.

فصل دهم - حفاظت فنی و بهداشت کار

ماده ۴۷ - برای تدوین و تصویب آئین نامه هائی بمنظور تأمین بهداشت کار و حفاظت کارگران و جلوگیری از وقوع حوادث در محیط کار هیئت بنام شورای عالی حفاظت فنی از اشخاص زیر در وزارت کار تشکیل می شود.

قوایقین

- ۱ - وزیر کار یا معاون او که سمت ریاست شورا را عهده دار خواهد بود.
- ۲ - معاون وزارت کشور
- ۳ - معاون وزارت دادگستری
- ۴ - معاون وزارت صنایع و معادن
- ۵ - معاون وزارت بهداشت
- ۶ - رئیس دانشکده فنی دانشگاه تهران
- ۷ - رئیس یا مسئول اداره میزانها و بازرسی کار که سمت دیری شورا را هم بعهده خواهد داشت.

این شورا میتواند در صورت لزوم اقدام بتشکیل کمیته هایی مرکب از کارشناسان بصیر و مطلع برای تهیه آئین نامه های مربوطه بنماید.

تبصره ۱ - آئین نامه داخلی شورای عالی حفاظت فنی توسط دیر شورا پیشنهاد و پس از تصویب شورا بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

تبصره ۲ - حق حضور اعضاء شورای عالی حفاظت فنی و کمیته های مربوطه از طرف وزارت کار تعیین خواهد شد.

ماده ۴۸ - کسانی که بیخواهند کارگاه جدیدی احداث نمایند و یا کارگاههای موجود را توسعه دهند مکلفند بدلوا برنامه کار و نقشه های ساختمانی و طرحهای مورد نظر را از نظر پیش‌بینی در امر حفاظت و بهداشت کار برای تصویب بوزارت کار ارسال دارند بهره برداری از کارگاههای مزبور منوط بر عایت مقررات حفاظتی و بهداشتی خواهد بود.

ماده ۴۹ - کارفرمایان مکلفند قبل از بکار بردن آن قسمت از ادوات و لوازمی که طبق آئین نامه های مصوب شورای عالی حفاظت فنی آزمایش آنها ضروری شناخته شده است اجازه لازم از وزارت کار دریافت دارند در صورتی که ادوات و لوازم مزبور بدون تخصیص اجازه بکار برده شود کارفرمای مختلف بمجازات مقرر در قسمت اخیر ماده ۶۰ محاکوم خواهد شد و چنانچه ادوات و لوازم مزبور از نظر پهداشت و حفاظت فنی خطرناک یا مضر تشخیص داده شود بازپرس بنا بتعاضای وزارت کار قرار توقیف آنها صادر خواهد نمود.

ماده ۵۰ - هرگاه در حین بازرسی بتشخیص بازرس کار احتمال وقوع حادثه وبا ایجاد خطر در کارگاهی داده شود بازپرس بنا بتعاضای وزارت کار طبق موازین قانونی قرار تعطیل تمام یا قسمتی از کارگاه را صادر خواهد نمود و در هر مورد با ارائه گواهینامه وزارت کار دائم بشایستگی کارگاه بادامه کار بازپرس یا دادگاه بلا فاصله دستور رفع تعطیل را خواهد داد.

تبصره - کارفرما مکلف است مزد کارگران خود را که مستقیماً یا بطور غیر مستقیم بیکار میشوند در ایام تعطیل فوق پردازد.

ماده ۵۱ - متضررین از قرارهای فوق میتوانند ظرف ۲۴ ساعت از تاریخ ابلاغ قرار بازپرسی بدادگاه شهرستان محل شکایت نمایند و دادگاه مکلف است بفوریت بموضع رسیدگی نماید و تصمیم دادگاه در این مورد موقتاً قابل اجراست.

فصل یازدهم - بازرسی کار

ماده ۵۲ - در اجرای مقررات این قانون وزارت کار افراد ذیصلاحیتی را بعنوان بازرس کار انتخاب نمینماید.

بازرسان کار حق دارند در هر موقع بکارگاه های مشمول این قانون وارد شده بازرسی پردازند - گزارش بازرسان کار در آنچه که مربوط به اجرای این قانون است در حکم گزارش ضابطین دادگستری خواهد بود.

کارفرمایان و کارگران مکلفند کلیه مقررات و آئین نامه های حفاظتی و بهداشتی را بموقع اجرا گذارند.

مقررات مربوط بنحو بازرسی و حفاظت فنی و بهداشت و وظائف و اختیارات بازرسان کار طبق آئین نامه های مخصوص تعیین خواهد شد.

ماده ۵۳ - بازرسان کار حق ندارند در هیچ مورد حتی پس از برکنار شدن از خدمت دولت اسرار تجاری و فنی که بمقتضای سمت خود بدست میاورند و همچنین اسامی اشخاصیکه املاعات یا موارد تخلف را به آنها تذکر داده اند فاش نمایند. متخلفین از مقررات این ماده مشمول ماده ۳۲۰ قانون کیفر همگانی خواهند بود.

فصل دوازدهم - شورایعالی کار

ماده ۵۴ - دروزارت کار شورائی بنام شورایعالی کار تشکیل میشود که وظائف آن عبارت است از تصویب آئین نامه های اجرائی این قانون و انجام سایر وظایفی که بمحض مواد این قانون و سایر قوانین و آئین نامه های مربوطه بعهده شورایعالی کار واگذار شده است.

ماده ۵۵ - شورایعالی کار از اعضای زیر تشکیل میشود که برای مدت دوسال انتخاب میشوند.

الف - سه نفر نماینده دولت که عبارت خواهند بود از وزیر کار و یا معاون او و دونفر از اشخاص مطلع در سائل اجتماعی و اقتصادی پیشنهاد وزیر کار و تصویب هیئت وزیران.

ب - سندیکاهای کارفرمائی که براساس این قانون ثبت رسیده باشند و کارفرمایانی که حلقه دارای پانصد نفر کارگر باشند هر کدام یک نماینده به وزارت کار معرفی خواهد نمود و وزیر کار از بین نماینده گان معرفی شده ۲۰ نفر را بعنوان اعضای اصلی و سه نفر را بعنوان اعضای علی البدل برای عضویت شورایعالی کار انتخاب خواهد کرد.

ب - سندیکاهای کارگری که براساس این قانون ثبت رسیده باشند هر کدام یک نماینده بوزارت کار معرفی خواهند نمود - وزیر کار از بین نماینده گان معرفی شده و یا نماینده گان کارگر در شوراهای کارگاه ها سه نفر را بعنوان عضو اصلی و سه نفر را بعنوان اعضای علی البدل انتخاب خواهد نمود.

ماده ۵۶ - جلسات شورایعالی کار بنا بدعوت و بریاست وزیر کار یا معاون او تشکیل خواهد شد تصمیمات شورا به اکثریت آراء اتخاذ میشود و هر یک از سه دسته

قوانين

يعنى نمایندگان کارگران و کارفرمایان و دولت يك رأى خواهند داشت. چنانچه اکثریت آراء بین افراد یکدسته حاصل نشد رأى انفرادی اخذ و باکثریت مناط اعتبار خواهد بود. آئین نامه داخلی شورای عالی کار توسط وزیر کار پیشنهاد و پس از تصویب شورای عالی کار ب موقع اجرا گذارده خواهد شد.

تبصره - وزارت کار مكلف است سه ماه قبل از انقضای دوره شورای عالی کار وسائل انتخاب دوره جدید شورا را فراهم سازد.

فصل سیزدهم - تخلفات و ضمانت اجراء

ماده ۵۷ - در صورتیکه کارفرما آمار و اطلاعات پیش‌بینی شده در ماده ۹ این قانون را بوزارت کار تسایم نماید در هر مورد پرداخت جریمه نقدی از ۰۰۰ تا ۰۰۰۰ ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۵۸ - در صورت تخلف کارفرما از اجرای مواد ۱۱ - ۱۲ - ۱۴ - ۱۵ - ۲۱ - ۲۲ و ۲۳ این قانون و آئین نامه های مربوطه در هر مورد پرداخت جریمه نقدی از هزار ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد - ارجاع کار اضافی بکارگر کمتر از ۱۶ سال مستوجب حد اکثر جریمه مزبور خواهد بود.

ماده ۵۹ - متخلفین از مقررات ماده ۱۰ و آئین نامه مربوطه و کارفرمایان مختلف از مقررات فصل چهارم این قانون و آئین نامه های آن در هر مورد بتاذیه جریمه نقدی از هزار ریال تا ده هزار ریال و یا بحسب تأدیبی از یکماه تا دو ماه و یا بهردو مجازات محکوم خواهند شد.

کارفرمایانیکه اطفال کمتر از ۱۲ سال را بکار بگمارند بعد اکثر مجازات مزبور محکوم خواهند گردید.

ماده ۶۰ - کارفرمایان یا کسانیکه مانع ورود و انجام وظیفه بازرسان کار به کارگاه های مشمول این قانون گردند و یا از دادن اطلاعات و مدارک لازم به ایشان خودداری نمایند در هر مورد بجریمه نقدی از هزار تا ده هزار ریال محکوم خواهند شد. در صورت تخلف کارفرما از اجرای مقررات و آئین نامه های بهداشتی و حفاظتی در هر مورد پرداخت جریمه نقدی از هزار تا صد هزار ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۶۱ - هر کس بعنف و تهدید یا بوسیله ارعاب کسی را وادر بقبول عضویت سندیکائی نموده و یا مانع از عضویت وی در سندیکائی گردد پرداخت جریمه نقدی از هزار تا ده هزار ریال و یا بحسب تأدیبی از یک تا دو ماه و یا بهردوی این مجازات ها محکوم خواهد شد.

ماده ۶۲ - هر کس شخص دیگری را برخلاف مقررات مقاوله نامه های بین المللی کار شماره ۲۹ و ۱۰۰ بکار اجباری بگمارد علاوه بر لزام پرداخت اجرت المثل در هر مورد پرداخت جریمه نقدی از هزار تا ده هزار ریال و یا بحسب تأدیبی از یک تا ۶ ماه و یا بهردو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۶۳ - جرائم نقدی مقرر در این فصل بحساب مخصوصی در بانک ریخته

قوانين

خواهد شد و این وجهه تحت نظر وزیر کار و بموجب آئین نامه ای که بتصویب هیئت وزیران میرسد جهت رفاه کارگران بمصرف خواهد رسید.

ماده ۶۴ - نماینده وزارت کار حق دارد در کلیه جلسات رسیدگی دادگاه حضور به مرساند و از نظر وزارت کار دفاع نماید.

فصل چهاردهم - مقررات مختلفه

ماده ۶۵ - وزارت کار میتواند در طرز عمل بنگاه های کاریابی خصوصی نظارت نموده و مکلف است بتدریج مراکز کاریابی دولتی مجانية ایجاد نماید.

ماده ۶۶ - کارفرمایان بایستی بمنظور تهیه افراد کارآزموده و بالا بردن سطح اطلاعات فنی و مهارت کارگران و کارآموزان خود وسائل لازم را در کارگاه بموجب آئین نامه های مربوطه فراهم سازد.

ماده ۶۷ - وزارت کار آئین نامه های اجرائی این قانون را تهیه نموده و پس از تصویب شورای عالی کار بمورد اجرا خواهد گذاشت ولی آئین نامه های مربوط به مواد ۱۰ و ۴۳ و ۶۳ پس از تصویب هیئت وزیران و آئین نامه های مربوط بفصل دهم (حفظ اسناد و بهداشت کار) پس از تصویب شورای عالی حفاظت فنی قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۶۸ - از تاریخ تصویب این قانون مصوبه ۱۷ خرداد ماه ۱۳۲۸ مربوط به اجازه اجرای گزارش کمیسیون بیشه و هنر و بازرگانی مورخه یازدهم اسفند ماه ۱۳۲۷ و همچنین سایر قوانینی که با این قانون مغایرت داشته باشد ملغی است.

ماده ۶۹ - وزارتین کار و دادگستری مأمور اجرای مقررات این قانون میباشد.

رئیس مجلس سنا - محسن صدر
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

رونوشت نامه شماره ۲۰۰ - ۳۸/۱/۲۵ مجلس سنا.

جناب آقای نخست وزیر

پیرو نامه شماره ۷۹ مورخ ۳۸/۱/۱۶ موضوع ارسال لایحه اصلاح قانون کار. چون معمولاً در پایان لوایح قبل از امضاء رئیس مجلس عبارتی حاکمی از تعداد مواد و تبصره ها و تاریخ تصویب ذکر میشود و عبارت مذبور در لایحه اصلاح قانون کار از قلم اقتضاد خواهشمند است دستور فرمایند عبارت زیر را :

« لایحه فوق مشتمل بر ۶۹ ماده و ۲۳ تبصره در جلسه روز سه شنبه بیست و ششم اسفند ماه هزار و سیصد و سی هفت شمسی بتصویب کمیسیون مشترک مجلسین رسیده و باستاناد (لایحه قانونی راجع با جازه اجراء لایحه اصلاح قانون کار و لایحه اصلاح لایحه قانونی سازمان ییمه های اجتماعی کارگران پس از تصویب کمیسیون های مشترک مربوط مجلسین) بطور آزمایش قابل اجرا است. » به آخر لایحه بیفزایند.

رئیس مجلس سنا - محسن صدر